

**«Бірыңғай жинақтаушы зейнетақы қоры» акционерлік қоғамы
жанындағы Қоғамдық кеңестің
№24 ХАТТАМАСЫ**

2 маусым 2023 ж.

Алматы қ.

**Өткізу форматы: аралас
«БЖЗҚ» АҚ ОА күндіз/
онлайн (Cisco Webex Meetings)**

ҚАТЫСҚАНДАР

«Бірыңғай жинақтаушы зейнетақы қоры» акционерлік қоғамы жанындағы Қоғамдық кеңес (бұдан әрі – Кеңес, ҚК) мүшелері:

- 1) Бурабаев Ерлан, ҚК төрағасы;
- 2) Ледовских Ирина, ҚК төрағасының орынбасары;
- 3) Алёхова Александра;
- 4) Алтынбекова Гүлсара;
- 5) Донских Алевтина;
- 6) Дрозд Николай;
- 7) Своик Петр;
- 8) Сейпильник Евгений;
- 9) Тәжібекова Жұмагүл.

«Бірыңғай жинақтаушы зейнетақы қоры» акционерлік қоғамының (бұдан әрі - БЖЗҚ) өкілдері (дауыс беру құқығынсыз):

- 1) Құрманов Ж. Б., «БЖЗҚ» АҚ Басқарма төрағасы
- 2) Егеубаева С. А., «БЖЗҚ» АҚ Басқарма төрағасының орынбасары;
- 3) Н.А. Бақтыбаев, «БЖЗҚ» АҚ Заң департаментінің директоры;
- 4) А.С. Жүкенова, «БЖЗҚ» АҚ Сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс басқармасының бастығы;
- 5) М.А. Акмаева, «БЖЗҚ» АҚ Жұртшылықпен байланыс департаменті директорының орынбасары, ҚК хатшысы.

Отырысқа Кеңестің 9 мүшесі қатысты. Кворум бар.

КҮН ТӘРТІБІ:

- 1) 01.07.2023ж. бастап Әлеуметтік кодекстің күшіне енуіне байланысты зейнетақы заңнамасындағы өзгерістер.
- 2) «БЖЗҚ» акционерлік қоғамының Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарт жобасы.

ҚАРАЛДЫ:

Күн тәртібіндегі 1 мәселе бойынша "БЖЗҚ" АҚ Заң департаментінің директоры Бақтыбаев Назым 01.07.2023 жылдан бастап Қазақстан Республикасының Әлеуметтік кодексін енгізуге байланысты зейнетақы заңнамасына енгізілетін өзгерістер туралы баяндама жасады. Ол Әлеуметтік кодекске сәйкес БЖЗҚ және ЕЖЗҚ комиссиялық сыйақысы мөлшерінің өзгеруі туралы ақпарат берді: БЖЗҚ комиссиялық сыйақысының шамасы зейнетақы активтерінің айына 0,008 пайызын құрайды, бірақ тиісті қаржы жылына белгіленген 0,04 еселенген АЕК туындысы ретінде айқындалатын шамадан және салымшылардың (алушылардың) тиісті күнтізбелік айдың 1-күніндегі жағдай бойынша БЖЗҚ-да ашылған міндетті зейнетақы жарналарының есебі жүргізілетін зейнетақы жинақтары бар жеке зейнетақы шоттарының санынан аспайды. Бұл ретте ерікті

жинақтаушы зейнетақы қорының комиссиялық сыйақысының ең жоғары шамасы инвестициялық табыстың 15 % аспайтын шекте белгіленеді.

Бұдан әрі баяндамашы зейнетақы активтерін инвестициялық портфельді (ИПБ) басқарушыға сенімгерлік басқаруға берудің жаңа ережелері, МЗЖ, МКЗЖ, ЕЗЖ есебінен ИПБ-ға берілетін зейнетақы жинақтарының рұқсат етілген мөлшері, сондай-ақ зейнетақы жинақтарын ҚРҰБ-ға қайтаруды жүзеге асыруға болатын белгіленген мерзім туралы айтып берді.

Сондай-ақ, Назым Бақтыбаев тұрғын үй жағдайларын жақсарту мақсатында өзінің пайдасына немесе жұбайына (зайыбына) немесе жақын туыстарына және (немесе) өзіне немесе жұбайына (зайыбына) немесе жақын туыстарына емделуге ақы төлеу үшін МЗЖ есебінен ғана жүзеге асырылатын біржолғы зейнетақы төлемдерінің ережелері туралы айтып берді. Баяндамашы 01.07.2023 жылдан бастап еңбек сіңірген жылдары үшін зейнетақы төлемдерін алушылар болып табылатын МЗЖ салымшылары тұрғын үй жағдайларын жақсарту және (немесе) емделуге ақы төлеу мақсатында біржолғы зейнетақы төлемдеріне құқылы болатынын атап өтті.

Назым Бақтыбаев жерлеуге берілетін біржолғы төлемді, ЕЗЖ есебінен зейнетақы жинақтарын төлеуді, 01.07.2023 ж. бастап зейнетақы аннуитетінің қорытындысын жүзеге асырудың жаңа шарттары туралы хабардар етті.

Тағы бір маңызды жаңалық: 2024 жылғы 1 қаңтардан бастап БЖЗҚ-ның қолда бар функцияларына қосымша жұмыс берушінің міндетті зейнетақы жарналарын (ЖМЗЖ) тарту көзделген.

ЖМЗЖ тек 1975 жылғы 1 қаңтардан кейін туған жұмыскерлер үшін жұмыс берушінің өз қаражаты есебінен жүзеге асырылатын болады және жұмыскердің ай сайынғы табысынан: 2024 жылғы 1 қаңтардан бастап 1,5% мөлшерінде белгіленеді және 2028 жылы 5% – ға жеткенге дейін жыл сайын 1% - ға ұлғаятын болады. ЖМЗЖ-ны кезең-кезеңмен енгізу жұмыс берушіге түсетін жүктемені жеңілдетуге мүмкіндік береді.

Баяндама соңында Бақтыбаев 01.07.2023 жылдан бастап БЖЗҚ-ға МЗЖ жүзеге асыратын адамдардың бұрын осы жарналардан босатылған кейбір санаттарына арналған жаңа міндеттемелері туралы, БЖЗҚ-ға міндетті зейнетақы жарналарын қамтитын бірыңғай жиынтық төлемді алып тастау туралы, 01.01.2024 жылдан басталатын ЖМЗЖ төлемдерінің тәртібі мен ерекшеліктері туралы айтып берді.

[Толық ақпарат](https://enpf.kz) – enpf.kz сайтында.

1 мәселе аясында Кеңес мүшелері ЖМЗЖ шарттарын талқылады. Атап айтқанда, **Ерлан Бурабаев** қабылданған заңнамаға сәйкес ЖМЗЖ барлық жұмысшылар үшін емес, тек 1975 жылдан кейін туғандар үшін төленетінін атап өтті, өйткені бұл санат өкілдерінің 1998 жылға дейінгі жұмыс өтілі ескерілетін ортақ жүйеге қатысуға құқықтары жоқ. Ол 1973-1974 жылдары туылған адамдар санаты көпшіліктің назарынан тыс қалғанына алаңдаушылық білдірді, оған көптеген азаматтар кіреді. ЖМЗЖ бойынша төлемдердің міндетті шарты – салымшылардың (алушылардың) зейнетақы жүйесінде 5 жылдан астам болуы, алайда 1975 жылға дейін туылған көптеген адамдардың мұндай тәжірибесі болмайды. Сондай-ақ, ЖМЗЖ салымшылардың (алушылардың) меншігі болып табылмайды және мұраға қалдырылмайды.

ҚК мүшелері ЖМЗЖ мөлшері қаншалықты оңтайлы екенін және бұл жұмыс берушіге айтарлықтай ауыртпалық әкелмейтіні туралы сұрады. Ерлан Бурабаев бұл норма кезең-кезеңімен енгізілетінін және адамдардың барлық санаттарына (тек 1975 жылы туған) әсер етпейтінін түсіндірді. Ол жұмыс берушілер өз қызметкерлерінің шартты шоттары емес, ЖЗШ-на жеке жарналар төлеуге мүдделі екенін атап өтті. Осылайша, қабылданған заң зейнетақы жарналарының жеке сипатын реттемейді. ҚК төрағасы бұл мәселені әлі де талқылау керек және болашақта заңнамалық өзгерістер енгізілуі мүмкін деген пікір білдірді.

Евгений Сейпульник заң шығарушының ЖМЗЖ-ға меншік мәртебесін белгілемегені туралы жұртшылыққа хабарлауды ұсынды. Бұл шара заңның екі жақты түсіндірілуін болдырмауға мүмкіндік беріп, тез өзгеруіне ықпал етеді. БЖЗҚ салымшылары заңның қолданыстағы редакциясында олар ЖМЗЖ төлемдерінің иелері болып табылмайтынын білуі тиіс, төлемдер ақыр соңында кімнің қарамағына түсетіні де түсініксіз.

Алтынбекова Гүлсара заңнамаға сәйкес жерлеуді жүзеге асырған туыстарынан басқа адамдардың жерлеуге берілетін біржолғы төлем жасауға құқығы жоқ деген ережеге алаңдаушылық білдірді. Алматыда мемлекет қаржыландыратын көптеген қарттар үйлері бар. Ол мынадай сұрақ қойды: егер мемлекет төлем жасамаса және туыстары төлем сұрамаса, жерлеу шығындары қалай өтеледі?

Алевтина Донских қабылданған Әлеуметтік кодекс салымшылар мен қалыптасқан зейнеткерлердің жағдайын жақсартма әлде, нашарлата ма деп сұрады.

Ерлан Бурабаев жағдайдың ИПБ-мен өзара іс-қимылға және басқа да мәселелерге қатысты жақсарғанын түсіндірді. Әлеуметтік кодекс әлеуметтік саланың барлық қолданыстағы отандық заңдарын біріктіреді және салымшылардың жеке зейнетақы жинақтарын басқарудағы құқықтарын кеңейтеді,

Алтынбекова Гүлсара БЖЗҚ комиссиялық сыйақысының іс жүзінде қалай төмендегенін сұрады.

Ерлан Бурабаев оның зейнетақы активтерінен айына 0,008 пайызға дейін төмендеуінен бөлек, салымшылардың (алушылардың) мүддесі үшін оның ең жоғары рұқсат етілген деңгейіне бір ЖЗШ-дан 0,04 еселенген АЕК мөлшерінде шектеу қойылғанын түсіндірді.

Төмендегідей ұсыныстар түсті:

- 01.07.2023 жылдан бастап Қазақстан Республикасының Әлеуметтік кодексін енгізуге байланысты зейнетақы заңнамасындағы өзгерістер туралы ақпарат назарға алынсын;
- халыққа жаңа заңнаманы түсіндіруді жалғастыру;
- заңнаманың нормаларын түсіндіру және халықты ақпараттандыру үшін ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігінің өкілдерін ҚК кезекті отырысына шақыру.

Дауыс берді:

«қолдаймын» – 9

«қарсымын» – 0

«қалыс қалдым» – 0.

Шешім қабылданды.

Отырыстың күн тәртібіндегі 2 мәселе бойынша Сыбайлас жемқорлыққа қарсы компаенс басқармасының бастығы Әсел Жүкенова "БЖЗҚ" акционерлік қоғамының Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандартының жобасы туралы ақпарат ұсынды.

Ол қолданыстағы сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандартты Қоғамдық кеңес 2021 жылғы 12 тамызда (№17 хаттама) қарағанын және мақұлдағанын және "БЖЗҚ" АҚ Басқармасының 2021 жылғы 17 қыркүйектегі № 64 хаттамасымен бекітілгенін атап өтті.

Баяндамашы Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттарды мемлекеттік органдар, ұйымдар және квазимемлекеттік сектор субъектілері жұртшылықтың қатысуымен әзірлейтінін және заңнаманы әзірлеу кезінде және құқық қолдану тәжірибесінде ескерілетінін атап өтті.

Сондай-ақ, ол "БЖЗҚ" АҚ Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандартының мақсаттары мен міндеттері, оның қолданыстағы заңнамаға сәйкес өзгерістері туралы айтып, сыбайлас жемқорлыққа қарсы компаенс-қызмет өз Директорлар кеңесіне есеп беретінін атап өтті.

[Толық ақпарат](http://enpf.kz) – enpf.kz сайтында.

Төмендегідей ұсыныс түсті:

- «БЖЗҚ» АҚ акционерлік қоғамының Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарт жобасы мақұлданды.

Дауыс берді:

«қолдаймын» – 9

«қарсымын» – 0

«қалыс қалдым» – 0.

Шешім қабылданды.

ШЕШТІ:

Отырыстың күн тәртібіндегі 1-мәселе бойынша:

- 01.07.2023 жылдан бастап Қазақстан Республикасының Әлеуметтік кодексін енгізуге байланысты зейнетақы заңнамасындағы өзгерістер туралы ақпарат назарға алынсын;
- халыққа жаңа заңнаманы түсіндіру жалғассын;
- ҚК кезекті отырысына заңнаманың нормаларын түсіндіру және халықты ақпараттандыру үшін ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігінің өкілдері шақырылсын.

Отырыстың күн тәртібіндегі 2-мәселе бойынша:

- «БЖЗҚ» АҚ акционерлік қоғамының Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарт жобасы мақұлданды.

ҚК төрағасы

Е. Бурабаев

ҚК хатшысы

М. Акмаева